

ПЕРЕДПЛАТА на „РУСЛАНА“
вносять: в Австрії:
на цілий рік 24 К
на пів року 12 К
на чверть року 6 К
на місяць 2 К

За границю:
на цілий рік: зі щоденною ви-
сылкою 7 доларів або 14 рублів;
з висилкою двічі в тижні 6 до-
ларів або 12 рублів; з висилкою
щодня 5 доларів або 10 руб.
Поодинокі числа по 10 сотиків.

Телефон Редакції ч. 1484.
Конто почт. щадниці ч. 98.704.

РУСЛАН

християнсько-суспільний дневник.

„Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш,
бо руске ми серце і віра руска“. — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня крім
неділь і руских свят о 5 год.
по полудні. — Редакція, адміні-
страція і експедиція „Руслана“
при ул. Оссолянських ч. 11. партёр
(фронт від ул. Тихої). Експеди-
ція місцева в Агенції Соколов-
ського в пасажі Гавсмана.

Рукописи звертає ся лише на
попередню застерогу.

Реклямації лише неопечат
вільні від порга. — Оповіст
звичайні приймають ся по ц.
20 с. від стрічки, а в „Надіс-
нім“ 40 сот. Подяки і приватні
донесення по 30 сот. від стрічки

Надіслані замітки про напасти „Діла“ П. З. „Наші християнські суспільники“.

На жаль треба зазначити, що наша га-
лицько-руська журналістика з новіших часів
вплинула (загально річ беручи) некорисно на
вироблене християнсько-католицького світо-
гляду в суспільности. Що більше, той шкід-
ливий напрям дістав ся і між наряд. Навіть
декотрі книжочки „Просвіти“ не є під сим
зглядом без закиду.*)

Інтелігенція виростала і образувала ся
під впливом письм і світогляду Франка, Дра-
гоманова і т. п. поступовців та рациона-
лістів.

Не менше шкідливий вплив на розвій
правдиво християнського світогляду мали
писаня закордонних Українців, закрашені ра-
дикалізмом і безконфесійністю.

Так отже повстав серед нашої інтеліген-
ції т. зв. світський, чисто світський світо-
гляд, який она хотіла би нести в діяльності
просвітній також між народ.

Сему нещасному релігійному індиферен-
тизмови української інтелігенції в Росії ми
впрочім не дивуємо ся; православіє не всіло
вникнути глибоше в житє суспільности, поглиб-
лене житя релігійного на основах християн-
зму відбуває ся в лоні католицьких народів.

Але дивувати ся треба, що наші галицькі
націонал-демократи раді би перещепити та-
кий індиферентизм і на наш галицький ґрунт.
З великою певністю себе говорить „Діло“,
що за християнськими суспільниками не пі-
дуть ті з духовенства, „кому дорога нероз-
ривний звяз з загальним всеукра-
їнським рухом“, і що та звязь
„мусять розірвати ся і нищити
ся таким поставленем справи, як її
ставити партія християнсько суспільна“ (Діло
ч. 205 в 1911).

Чимто -- питаємо ся -- стала на заваді
християнсько-суспільна партія, рівнож укра-
їнська, а до того оперта на основах христия-

нзму, чим, питаємо ся, она спиняє загальний
всеукраїнський рух?

Чи може in gratiam всеукраїнського руху
маємо стати православними, або може — і то
здає ся бажанем „Діла“ — маємо бути в ін-
тересі всеукраїнського руху рівнож безконфе-
сійними.

Християнзм, католицизм має отже „роз-
ривати і нищити“ звяз з всеукраїнським
рухом! Нема що казати, гарна апологія на-
родно-демократ. партії!!!

Скривлені повятя у вашої світської ін-
телігенції про основи релігійного житя закра-
ли ся на жаль подекуди і між часть нашого
духовенства. Доказом сего є не лише деякі
відзиви священників в „Ділі“ але і неясне
становище „Ниви“ що до християнсько-су-
спільної партії, яке очевидно серед нашого
духовенства викликало загальне невдово-
ленє.

Як дивним, а для справи шкідливим
єсть помішанє понятя в нашій суспільности
що до справ житя релігійного, вказано впро-
чим в брошурі о. Дра Ф. Шенковича п. з.
„В обороні правди“. Треба бути справді вдяч-
ним о. др. Шенковичови, що задав собі тіль-
ко труду і зібрав разом цілий конгломерат
дивоглядних поглядів нашої суспільности на
житє нашої Церкви, щоби подати в тій добре
обдуманій брошурі полемічний захитаним оди-
ницям „во словесіх утвердження“.

Відгрожує ся „Діло“ що організація ду-
ховенства до праці над народом під стягом
Христовим — до котрого то стягу признає ся
партія християнсько-суспільна — принесе се-
му духовенству борбу з інтелігенцією. З аб-
солютною певністю себе говорить „Діло“,
що „нема на світлі світської суспільности, яка
пішла би за такою програмою і в таку ор-
ганізацію, яку несе христ.-суспільна партія“.
(„Діло“ ч. 205 ст. 2).

На щастє річ має ся зовсім инакше.

Всі народи австрійські мають вже свої
католицькі народні сторонництва; єствованє
таких сторонництв викликала конечність обо-
рони перед псевдолібералізмом, безконфесій-

ністю, будаїзмом і антикатолицьким напяр-
мом соціялістів, радикалів і т. п. Треба при-
гадати, що в Німеччині вже давно, давно пе-
редовім світска католицька суспільність роз-
винула на весь світ славу християнсько-су-
спільну діяльність і не лише завдала смертні
рани протестантизмови та соціялізмови, але
що важнійше поглибила релігійне і культурне
житє цілого народу на основах католицизму.

Допись з Березанщини.

(Трильовщина в Березанщині).

Великі оповісті розліплєні по місті та
розкидані по селах заповідають січовий
звиг в Березанах на день 1. жовтня і то
в честь пам'яті Маркіяна Шашкевича. Про-
грама вказує, що вправи, похід і промова
відбудуватимуть ся як раз тоді, коли в церкві
буде відправляти ся богослужєне. Рівночасно
заповідає ся приїзд чотирох послів: равві
Кирила та д-рів К. Левацького, Голубовича і
Т. Старуха.

Перед роком утворила ся повітова січова
організація під проводом д-ра Андрія Чай-
ковського. Протягом одного року прибуло чи-
мале число „Січий“. Молодь рве ся до вправ
а ще більше до яскравих відзнак, котрими
може вирізнити ся від несічовиків. А такі
відзнаки, як н. пр. шапки бере організація
повітова сама на кредит і на кредит пускає
на села. Сей оригінальний кооперативний спо-
сіб організованя придбав дійсно много членів.
Головна тут робота переведена майже виклю-
чно академіками. Голова дає лише напрям.

Та не в сїм річ. Молодь потребує заба-
ви. Нас обходить дух будничий по Січах. Гі-
мнастично-пожарні товариства, як „Січі“ і
„Соколи“ мають попри властиві цілі будити
духа карности й характерність. І якіж звірці
ставити ся членам тих товариств перед очі?

Січовий організатор проголошує публич-
но на зборах січових делегатів в січні с. р.:
„Або піп, або Січі!“ Січовики, однак бачать,

як незадовго потім користає той сам органі-
затор з гостини у попа. Представляє ся з од-
ного боку яко член ширшого „Народного Ко-
мітету“, а рівночасно визнає публично на
зборах до бойкотування „Народного Слова“
органу нац.-демократичної партії!

Сокільсько-січовий звиг у Львові з дня
10. вересня с. р. рішила повітова січова ор-
ганізація не обсилати, бо так казав батько Ки-
рило. І дійсно не брали „Січі“ з Березан-
щини участі в згаданім здвизі, крім кілько-
найдиць членів, котрі не послухали наказу.
Коли нині національно демократичні послі
обіцяли явити ся на січовім здвизі в Берез-
жанах, мимо бойкотування львівського здви-
гу Січовиками з Березанщини, коли національ-
но демократичні часописи містять оповіщеня
про березанський звиг, бачимо наглядний
примір яскравої послідовности в поступованю.
Видно, люди не перебирають в середниках.
При організованю „Січий“ агітує ся против
„Свободи“ і „Народного Слова“, яко „клерикаль-
но поповських“ часописей, а поручає ся
„Громадський Голос“. Коли однак ходить о
стягненє більшого числа людей шлють Січо-
вики оповіщеня о здвигах і до тих „клерикаль-
них шмат“, а ті не відмовляють їм по-
міщеня.

Батько Кирило за мала фігура для Бе-
резанщини, отже стягають єму до асисті
трех націонал-демократів послів, бо ті будуть
знов творили „вабець“ для некритичної
товпи.

Для святкованя ювілею Марк. Шашке-
вича є окремий Комітет всіх березанських
товариств. Січова організація і сего свята
хоче наджити до своїх цілей. Що може ма-
ти спільного „піп Маркіян Шашке-
вич“ з січовим здвигом підчас недільного
богослужєня і без богослужєня? Чи се та-
кож „вабець“ на масі?! Чи свята ювілею
„попа М. Шашкевича“ має обходити ся з пов-
ним виключенєм „попа“...!

Нам здає ся, що такі „фасерверки“ віді-
бють ся на самих аранжєрах.

Березанський.

Освічені Жиди

V.

Еманципація політично-суспільна Жидів. —
Французька революція. — Вольтер. — Оборон-
ці Жидів: Mirabeau, Gregoire, Thierry, Saint
Etienne, Clermont-Tonnerre. — Жиди підчас
революцій. — Еманципація французьких Жи-
дів. — Наполеон I. — Еманципація Жидів в
інших краях Європи. — Нові типи освіченого
Жида: політик, дивенікар, спекулянт. — Cre-
tieux. — Гелда. — Ротшильд. — Pereir-u. —
Alliance Israelite. — Німецькі Жиди — Бам-
бергер — Ляскер — віденський „крах“. —
Протверєзінє. — Новє: жид, гепп! — Glagau. —
Новий тип освіченого Жида. — Жид коліга-
ціоніст.

(Дальше).

Бо опам'ятанє прийшло. Спричинив єго
віденський „крах“ з 1873 р. По раз другий за-
трясла ся земля під обманчивою спекуляці-
єю, а тим разом так сильно, що єї підри-
ємства падали, розізнадали ся в порох, як хат-
ки з карт. Кількадесят перворядних ґрінде-
рів „великих риб“ загорнуло овоч праці ці-
лого народа, а решта пішла з квітком. Кілька
тисячів кушців і промисловців стратило цілий
свій маєток, мнго відобрало собі житє, інші
в арештах лічили ся з золотої горячки. Два
тисячі мільонів таларів (шість мільярдів мар-
рок) коштувала Німців свобода торговлі. Не
тільки здобула Франція німецькі війська.

Не досить величезних матеріальних

страт. Моральні були гірші. Стан пруських уряд-
ників, знаний до тепер з безглядної чесности,
почути обовязку, захитав ся в давних тради-
ціях. Зіпсуєте почало ся з гори. Знана річ, що
міністри фінансів ставали в обороні ґріндерів.
Золото деморалізує чоловіка, є на службі дя-
вола. Коли один з послів взивав правитель-
ство, щоби заопікувало ся висискуваними,
міністер Дельбрік, заживши табаки, сказав:
„Длячого дурні дозволяють себе обманюва-
ти? Нехай самі боронять ся“. Гомеричний
сміх 105 ґріндерів, засідаючи на лавах сой-
му, вторував тій цинічній відповіди.

Президенти поліції ганюверської, берлін-
ської і магдебурскої фон Вурмб, ф. Бранд
і ф. Гергардт були членами ґріндерських
надзорних рад; так само князь Бірон і
Путгус і довгий ряд аристократів і висо-
ких бюрократів. Чейже пенсії членів надзор-
них рад виносили три рази тілько, що пенсії
міністрів. Обманці і злодії знали, як брати ся
до людей.

Прославлювана до тепер чесність німець-
кої торговлі і промислу стратила давний блєск.
Кредит став пустим маревом, підпис знаної
перше і почитної фірми перестав будити до-
віру. Люди не вірли собі взаїмно. Бож пре-
дцїн той мудрий, що другого введе в поле,
хто продає лихий товар. Совісність німецького
ремісника стала легендою, чого свідощтвом
була американська вистава, котра, як відомо,
причепила до німецьких виробів згідну ети-
кету: „billig aber schlecht“.

Такі овочі видало кількатиґне ґріндерське
ошоломленє.

Вправді відзивали ся підчас сеї заверу-

хи тут і там голоси чесні, розважні, наклику-
ючи до отямлення, але хто слухав би в хвилях
подражєння чесних і розважних голосів!

Аж „крах“ віденський зіляв зимну
струю на розпалєні до червоности голови диле-
тантів, новиків в спекуляції — протверєзив
їх. Тоді напав на ґріндерів і їх окруженє ве-
ликий страх. „Діло свободи може замарнувати
ся, чорна реакція може знов відозвати ся“.
Ратуй, великий Ляскере!

Великий малий Ляскер не дав ся довго
просити. Стаючи в обороні ґріндерів, боронив
своїх. Але як боронити? Він, що називав себе
„непідкупним, чистим, щитом добрих об-
чачів“, як себе колись називав Robespierre,
знав дуже добре, що єго приятелі не були не-
підкупні, що не мали чистих рук, що глузу-
вали з добрих обчачів, знав добре ту огидну
ватагу гелдярських розбишак і тих крикливих
ліберальних ревунів. Оборона спекулянтів рів-
нала би ся їх поражєню супроти вислідів від-
енського краху.

Великий малий Ляскер, нащадок тальму-
дистів, пересяклий ніжкою казуїстикою хеде-
рів, порадив собі инакше і то дуже справно.
Відбив удар, звернений проти справдешних
ґріндерів, звалюючи вину на сторону Богу ду-
ха винних членів ріжних надзорних рад.

Сиділо тих членів ріжних надзорних рад,
що ними ґріндери послуговували ся яко прима-
нами, богато в палаті вельмож і в соїмі. Ну
оден з них не мав понятя про торговлю, гелду,
спекуляції, ефекти і інші шахрайські мудрощі,
всі підписували проспекти, документи, не зна-
ючи, що підписують, були орудем в руках
свідомих обманців. Провинили ся лиш тим,

що приманєні високими пенсиями давали пі-
ратам свої нерозважні підписи.

Надо проворним був Ляскер, щоби не
знав про се, але мимо того зіпхав цілу вину
пораженя як раз на тих соломяних спеку-
лянтів.

З гордовитою безличністю Жида став
у лютім 1873 р. на парламентарній трибуні і
виголосив свою славу промову, свої Enthül-
lungen. З гайновским дотепом, зідливим язиком
відмалював закулісові тайни спекуляції,
єї середники і доріжки, єї цинізм, а коли скін-
чив той цікавий образ, показав пальцем на
кількох соломяних ґріндерів, що сиділи в сой-
мових лавах, кличучи: da ich Namen liebe!

Підступ на разі удав ся. Ті соломяні спе-
кулянти, мов би обухом в голову діставши,
занімлі з переляку.

Великий був триумф в народно-лібераль-
нім таборі. Єго дневники, органи справдеш-
них ґріндерів, дерли ся на весь голос: „дивіть
ся, яких представників має німецька шляхта!“
Малий Ляскер виріс до розмірів великана. По-
рівнувано єго з Симоном Макавєєм і іншими
героями Старого завіта. І так Симон Мака-
вейський запалив ся до своєї нової ролі, що
стратив притомність. „Мені ходить лише о
добро народа, а не о цілі сторонництва —
говорив по своїх славних Enthüllungen. — Як
би я знав, що між моїми приятелями є ґрін-
дери, я назвав би їх також по імені“.

За багато було Німцям тої безличности.
Хтось сказав: „Скажи по імені!“

І се запанувала нагло тишина. Симон
Макавейський спустив уши, перервав свої від-
критя і втих.

Просимо відхобити передплату.

НОВИНИ.

— Календар. В суботу: руско-кат.: Соф., ВНЛ.; римо-кат.: Євфрема. — В неділю: руско-кат.: Евфрема; римо-кат.: Евмен.

— На „Дім сиріт“ в Станіславові прислав до нашої Адміністрації 5 К Впр. о. Мих. Фіголь з Паупівки замість привітної телеграми в день вінчання п. Олекс. Роснецького з п-ою Шилецькою.

— Тов-о св. Ап. Петра в Перемишлі. Викликаний Всп. о. Бодревичом на Товариство св. Петра в Перемишлі посилаю на руки Вп. і Всп. о. Пралата Мрица 3 К від себе а 3 К з церкви самбірської, Викликаю Всп. о. Данила Лепкого, пароха Старого Самбора і церкву в Старім Самборі. — о. Рабій.

— Що на се вороги християнських суспільників? Німецьке християнсько-суспільне сторонництво може похвалити ся гарним вислідом фінансовим своєї господарки, бо ось замкнене рахунків віденської громади, власне покінчене, виказує надвизку в сумі і поверх вісім мільонів корон. Дуже розумною є також адміністрація кравчих заведень в долішній Австрії, від коли управляють ними члени християнсько-суспільного сторонництва, чого однак не хотять признати усунені від власті Люебером Жиди і їх хрещені поплечники.

— Католицкий людвий Союз. Католицкий людвий Союз, якого осередок знаходиться у Відні (Predigerstasse 5), що єствує доперва близько півтора року, найшов вір до своєї діяльності в Німеччині (Volksverein für das katholische Deutschland). Після найновішого звіту числять сей Союз в Австрії 9 місцевих комітетів і 15 гуртів мужів довіря в 599 мужах довіря. Загальне число чоловік виносило 1. серпня с. р. 7.394. Приріст членів в протягу одного півроку виносил 3.165 або процентово 75%, що доказує велику живучість молодой організації. В часі свого короткого єствования відбув Союз 208 народних зборів і 250 конференцій мужів довіря. Уладжено доси 7 курсів, а іменно у Відні в падолисті 1910 січні і марцу 1911 триднівні апагогетичні курси, в лютім і цвѣтні 1911 суспільні курси (в робітничій квестії, організації молодежи і заводських союзів), вкінци від 26. марца — 2. цвѣтня 1911 осми-днівний курс в Боден. Від 1. серпня 1910. до 1. вересня 1911 розіслано з осередного Союзу 875.000 летучих писем, 160.000 зошитів союзного орґану, 900 викладів ріжнородного змісту, 670 зошитів „Социально політичної бібліотеки“ видаваної Союзом. Окрім сего 10.000 зошитів місячника „Volkswohl“ і 2.500 зошитів кварталника „Archiv für Präses“ так що загальна висилка писем виносила протя-

гом одного року 1,050.000. Централя має суспільно наукову і апагогетичну бібліотеку, котра обіймає поверх 2.000 томів і 160 фахових часописів. Визначено від 1. серпня с. р. 287 томів. Уваги достойною є рівнож єствуюча в централі людového Союзу реґістратура часописів, котра обіймає доси округло 80.000 витинків, уложених в 1.540 ґрупах. Є се до-робок, в так короткім часі, безперечно значний і на вид єго німецькі католики в Австрії з гордостю можуть глядіти в будучину.

— Русофільский „згін“ або „собрание общ. им. Мих. Качковского“ випало що до учасників так нужденно, що навіть саля „Народного Дому“ могла би двічі більше учасників помстити. Заборона поліції відбула „собрание“ на Високім замку уратувала „кацапский наряд“. Зішло ся найбільше з темної Лемківщини і Брідщини около 800 людей крім львівських „юношів“ та „дівцє“. Очевидно, що перед веде, як арештоу при всіх русофільських нарадах „доблестний“ Маруцак в асистії двох юношів; він наділений від „общ. Качковского“ повновластію выпускаю людей до „Народного Дому“. Яких 25 прц. учасників становлять отці духовні з супругами. Довкруг „Народного Дому“ і біля фільгармонії зібрали ся були великі гурти української молодежи та робітників, однак на енерґічні розкази поліції розійшли ся всі тим більше, що перепадає рясний дощ. Одного з української молодежи арештовано, однак сейчас по списаню протоколів випущено на свободу. Коли порівнати здвиґ наших Соколів (який кацапські газети називали словом „згін“) з нинішнім „собранием“ наповняє нас гордість супроти слабости і дуже сильно помітного упадку народної зради, а рівночасного росту нашої національної ідеї. Нинішнє „собрание“ наглядно виказало, що акція Бобрінського не відноситься пожаданых успіхів мимо шаленої грошевої форси. Поляки могли наглядно перекопати ся, де є наряд і де є сила — поручаємо се особливо ласкавій увазі редакторів „Gazet-y Narodow-oi“.

— Гроза почт.ого страйку. Деякі часописи звіщають, що разом з пасивним опором, зглядно страйком залізничників, має наступити страйк почтовців. Поодинокі організації мають робити вже приготования. Страйк сей мав би бути вислідом теперішньої дорожньої на випадок не углядження правительством жадань залізничників і почтовців. У приготованиях до страйку перед ведуть ческі почтовці. До галицьких товаришів вислали они вже дотичні відозви. О скільки можна догадувати ся, пасивного опору підойме ся в першій мірі залізнична служба, як машиністи, кондуктори, магістери і підурядники, а рівночасно з ними почтові урядники і служба занята в почтових амбулясах, т. зв. „амбулянсери“; урядники залізничні возьмуть участь в меншій кількості і то передовсім з Австрії, Чех і Морав.

Можна сподівати ся, що Галичина здержить ся зовсім від сеї акції, або возьме в ній

участь хіба в мінімальних розмірах і то в часі руху поїздів, т. зв. до пасивного опору може прилучити ся лише низший залізничний персонал і часть почтовців. Решта, отже залізничні і почтові урядники разом зі службою на станціях і в почтових урядах до евентуального страйку не прилучать ся.

„Почтова часопись“ повідомляє, що в місяці жовтня відбудуть ся дня 7. в Станіславові, 8. в Коломиї, 14. в Кросні, 15. в Новім Сянчи, Раві Рускій і в Тернополі, 22. в Перемишлі і в Стрию, 28. в Тарнові, 29. в Вадовицях збори почтових урядників з дневним порядком: 1. Дорожня а плати почтовців; 2. жаданя почтарів і еспедитів.

В справі пасивного опору залізничників, що має розпочати ся з днем 1. жовтня, конферували вчера послі нім.-нар. Союзу з бар. Гавчом.

— Скандал межі самбірскими кацапами Пи-жуть нам зі Самбора: Між немногими кацапцями в Ринку, які належать до християн, находит ся до недавна дїм общ. Качковского, в яким була русофільська бурса і торгівля русофіла Мудрого підпирана кацапами в ціли знищення „Народної Торговлі“. Дім сей був власністю М. Качковского, тут він жив під час свого побуту в Самборі та записав єго на прилюдні ціли. Господарка в сїй інституції мусїла бути страшна, наколи рішив ся видіти продати сей дїм жидам. Дивити ся на се годі, не сплюнувши в їх сторону. Не входимо тут в моральну суть русофілів, у ренґатів моралі дасть Біг. Однак звернемо ся до сїх „етимологістів“, у яких остало ще пошановане до своїх інституцій і які не добачали до тепер морального упадку своїх провідників. Панове! Продав виділи общества Качковского дїм, в яким жав стовп вашої партії, той, якого іменем і жертволюбністю гордите ся і якого ставите за взір иншим! Схаменїть ся! покиньте ту горстку одинця, яка ради „прожитку“ веде вас за ніс і робить таке, на що не рішив би ся, здає ся, найнижше упавший чоловік. За 16 тисяч дістали дїм жиди, дїм, на яким ще тепер є таблиця з написю:

„Въ семь домѣ жилъ незабытній Михайлъ Алексевичъ Качковский покровитель русской словесности, благодѣтель русской молодежи, вѣрній сынъ Матери-Руси і св. Церкви. 1802—1872.“

І нині в тім домі шинк і склеп жидівский! На чолі інституції сьвященник і катехит! Здає ся, що коли би встав є гробу Качковский, що не стерпів би сего та вирк би ся так низко упавших господарів уфундованої ним інституції. Жаль лише тих бідних гуманеных русофільскою драгею селян.

— Ув'язненє військового шпігуна в Ряшеві. Оповід' ув'язнено в Ряшеві молодого чоловіка з Росії, який подав, що називає ся Іван Іванов Александрович і походить з Уфїмської губер-

нії. Мав він втекти з російської погранично сторожі і насамперед був в Рудниках, потім в Дубині, відки дістав ся до Ряшева. І тут єму закінено шпіґуństwo і ув'язнено. Суд зняв ся сею особою, єго походженєм і єго роботою в Галичині, бо справа має ся вияснювати дуже сензаційно.

— Вигляди евентуальної війни. Коло морських берегів Триполісу станули вже три італійські панцирники і оден кружляк; значно сильніша друга ескадра нині завтра посявить ся під Триполісом, бо формує ся тепер в порті Августаста на Сицилії, а й сухопутна армія числом 35 до 40.000 під вождом генерала Каневи стоїть готова до віддаленя від берегів рідної країни. Значить, зловіща мара війни поважно зависла над овидом середземного моря. Якїж є вигляди евентуальної італійско-турецкої війни?

Італійці, які розпоряджають на случай війни півтора мільонною армією мають спромогу вислати тепер до Триполісу 100-тисячну армію. Теперішній стан італійських фінансів вповні на се дозволяє, проте може італійська армія без найменшої перешкоди каждой хвилі пустити ся на середземне море до Триполісу.

Турецька флота не є для неї грізна. Хоч про фактичний стан сеї флоти мало маємо відомостей, але фактом є, що поза двома панцирниками, які Туреччина купила від Німеччини, ні оден з прочих турецьких кораблів не може змірити ся з італійськими. Італія є нині четвертою з ряду морскою силою по Англії, Німеччині і Франції. Перевага італійської флоти над турецькою є так велика, що навіть найменша воєнна акція на морі зі сторони Туреччини була би прямо божевілем.

За те инакше представляють ся відносини, коли взяти під увагу італійско-турецьку війну на суші на случай окупації Триполісу Італією. Ту натрапить ся італійська армія на знамениту під всяким зглядом 15 дивізію турецької армії о силі 16.000 мужа і на місцеву міліцію, зложену з хоробрих туземців, зорґанізовану по порученю турецького правительства німецьким підполковником Ріджінем в силі 30.000 людей. Окупація Триполісу не так легке діло це зі згляду на кліматичні умовини краю — брак доріг і води. Триполіс се велика країна піскова і квітінна з розкиненими на великім просторі оазами. Добути Триполіс — значить перебути серед нечуваного горяча, без води безмежні піски, добуваючи кожду оазу з окрема. Така „забава“, коли би дійсно начала ся, коштувала би чимало жертв в людях і грошах. Тому тяжко предвидіти, хто саме вийшов би побідником із італійско-турецької війни.

— Вибори до львівської ради повітової відбули ся вчера при живій співучасті виборців. Вислід покінчив ся повною неудохою української лісти. Завдяки виборчим надужитям побідила всепольско-москвофільська ліста. Вибрані в отсі: Дяків, Формальчик, Керноха, Короляк, Кречковский, Кесілевский, о. Білінкевич, Маковецкий, Малахінський, Скляпівський, Айталь, Губер, Шокальський. Проти сїх виборів мають внести протест.

— Страшна катастрофа самоїзда лучила ся вчера вечером на мості на ріці Секвані межі Нотр Дам а Морг' коло Парижа. Іменно при переїзді через сей міст уяв до Секвани особивий самоїзд в великім розгоні. Причина сеї страшної катастрофи була така: Моторовий самоїзда хотів виминути на мості тягаровий віз, що їхав з противної сторони і завернув в бік, однак так нещасливо, що самоїзд поховнув ся на поруче, переломив єго і упав до ріки. Все те стало ся так скоро, що про ратунок не могло бути і бесіди. Сейчас зорґанізовано ратункову акцію. Місце катастрофи окружають товпи народу. Число жертв катастрофи ще не зовсім певне. Доси видобуто з ріки 11 трупів; 9 осіб є покалічених. Між убитими є четверо дітей. Всі они були мешканцями Парижа.

— Сумна статистика з царства кнута. В місяці серпні с. р. воєнно-окружні суди засудили на смертну кару 10 осіб. Найбільше смертних присудів було в Тифлісі (6), в Грозному 4, у Владикавказі 1. Всього за 8 місяців сего року присуджено на смертну кару 112 осіб, в того 34 в серпні. Сей місяць був дуже тяжким для періодичної преси. На редакторів накладено 28 гривн на 7.550 карб. Покарано отсі часописи: „Пол'сьє“ 300 руб., „Ек. Вѣстникъ“ 100 руб., „Дѣло Живни“ 300., „Рѣчь“ 300 р., „Голосъ Приуралья“ 300 р., „Алтайская Газета“ 300 р., „Вольный Голосъ“ 300 р.

Тепер отямили ся Німці. Перший пан фон Людвиг відбив удар. І він виступив проти спекулянтів, але назвав справдешних ґріндерів. З криком і галасом опечалених банкротів кинули ся на него народно-ліберальні дивняки. Они викрикували: „Найговдівший і найбевличівший край родить ся між противниками лібералізму, підлі клевети, огидливі сплетні ширять ся між людьми“... „Яскраві скандали стали жерелами зарібку і політичнана револювером“... „вса голота німецького народа злучала ся, щобі знищити сторонництво чесних людей“... Ф. Людвика названо вариятом, нечесним, дурнем, що єму недостає пятаї доски. Диви ся, німецький народе, ми хотїли скупати ся в морю золота, зробити тебе найбогатшою суспільністю в Европі, а они, чорві реакціонери, середновічні вспятники, драбї, божевільні, глупі, сьміють нас посуджувати о особисті замїри! National Zeitung писала, що пан ф. Людвиг терпить на помішане ума і домагала ся від президента союму, щобі заняв відповідне становище су проти божевільного.

Ляше роздратовані Жиди знають в такий спосіб боронити ся. „Драбом в плацику чеснота“ (Hulunke im Tugendmantel) був кождий, хто сьмів дїткнути ся кінцем пальця чирака спекуляції.

Але ті крики, ті видумки, сичанє гадив, що боронили свого гнїада, не зачинили уста відважним людям. За паном ф. Людвиком відозвав ся Діст, посипали ся дивнякарські дописи і брошури, прийшли вкінці страшні для новітних піратів книжки „Отто на Гляба-

ва: Des Reiches Not und der neue Kulturkampf, Liberale Freiheiten, Deutsches Handwerk und historisches Bürgertum, які виказали документами, що „сторонництво чесних людей“ рабувало наряд систематично і обдумано і що в старшій сего сторонництва засідали Жиди. Не поміг Жидам їх чинний, дуже ревний уділ в Kulturkampf-i, в борбі з католицизмом, що в краю мав відвернути увагу від гелди, їх ґріндерств. По 1880 р. відозвав ся знов в Німеччині старий оклик геп, геп, гуєа на Жидів!

Ошоломлені успіхами у Франції, хотїли Жиди і Німеччину здобути вступним боем. Але штука їм не вдала ся. Надто нетерпеливо, нервово, нерозважно, з непогамованою ароґанцією і ханчівністю своєї раси кинули ся до роботи і програли кампанію. Німці не є Французами. Думають поволі, зате основно. Не відняли они вправді Жидам повних горожанських прав, але не допускають їх до власті. Жидівських міністрів, генералів, високих урядників нема і доси в Німеччині. „Михайлик“ не любить Ізраїля, держить єго від себе далеко, drei Schritt vom Leibe..

По останнім німецькім геп! геп! по 1880 р. охрестило ся знов багато Жидів з страху перед маревом антисемітизму.

З грясї гелдових „крахів“ повстав новий тип просьвіченого Жиди. Сей і тамтой ґріндер, банкер, гелдяр, що єму повело ся вийти ціло з повною кишенею з фінансового погрому, погадав собі: нехай лихо возьме жидівську політику і жидівські ідеали, за які треба все тремтіти зі страху, бо не можна ніколи знати,

коли голам навкучать ся. Єго, раба золотого телця обходили політика, філософія ся, чи тамта, ріжні кличі о стілько, о скільки помагали єму лупити легковірних. Налупив їх досить, здобув багато мамони. Тепер треба єму спокою, щобі міг уживати без страху дарів золота і відносин: Коліґацій, гідности, ордерів, тої конечної прикраси золота. Бо чим є золото без блиску визначного становища в суспільности, в сьвітї?

ґріндер, банкер, гелдяр має тисячі або навіть мільони і доньки, а не всі сини історичних домів, дідичі великих імен, мають тисячі, мільони, що їх люблять, що їм є потрібні, щобі піддержати блиск роду. Добрий інтерес! Донька має тисячі, мільони, зять коліґація, товарише становиче, взаємини, а з сего виростуть ордери і достоїнства, що прикриють болотне жерело мамони.

Так повстав новий тип осьвіченого Жиди, — тип коліґаціоніста!

Зловивши якийсь убоге князівство, графство, в найгіршій разі якогось шляхтича на зятя, відвертає ся ґріндер, банкер, гелдяр без жалю від усіх жидівських традицій, з їх всесьвітнім післанництвом, з їх Сионом 6 чейже „осьвічений“ на взір тих з „шатра Медиянів“, цілий ідейний реїнах обходить єго тільки, що „ефекта“ без вартости.

Нехай голяки бавлять ся в ідеї і тим подібні дурняці. Практичнійше пустати нурка між гоїв, щобі мати сьвятїй спокій.

(Конець буде).

„Dziennik kijowski“ 300 р., „Врачъ Христіанянъ“ 50 р., українська газета „Засів“ 500 р., „Южн. Заря“ 50 р., „Муха“ 400 р., „Всеобщая Газета“ 200 р., „Кіевская Почта“ (3 рази) 600 р., „Кіевск. Колейка“ 300 руб., „Омск. Вѣстникъ“ 200 р., „Совр. Слово“ 300 р., „Архангельскъ“ 500 р., „Вакатъ“ 50 р., „Кубан. Край“ 300 р., „Радомск. Вѣстникъ“ 100 р., „Утр. Курьеръ“ 300 р., „Рада“ 300 р., „Дальн. Востокъ“ 500 р., „Кіевск. Отклики“ 400 руб., „Талина-Театая“ 300 р., „Лодз. Нѣм. Газета“ 100 р. и „Утро Россіи“ 500 р. Всього за вісім місяців накладено 191 гривн в квоті 52.675 карб. Сконфіковано в серпні: „Одескія Новости“, „Совр. Міръ“ і інші видання. В редакціях часописів „Архангельскъ“, „Кіевск. Колейка“ і „Послѣдн. Новости“ зроблено ревізії Редактора „Соврем. Міра“ д. Йорданського вислано в Петербурга. Редактора „Уральского Техника“ заслано на 3 роки в Воло одщину. Також арештовано кількох редакторів. (Ільч.)

— **Дещо про Триполіс.** На політичний овид виринув спір між Італією і Туреччиною о Триполіс. Італія ве на жарті бере ся до справи коли, як се звісно з телеграм, вислала аж дві дивізії воєнної фльоти до Триполіс. При сій нагоді годить ся дещо більше сказати про „кість незгоди“ між двома доси мирно супроти себе настроєними державами — про Триполіс.

Триполіс, велика північно-африканська країна находить ся номінально під власттю Туреччини, в дійсности однак полишена в майже зовсім своїй судьбі так, з оглядом на слабкість і безрадність турецького правительства, як також на малі колонізаційні спосібности нинішних Турків. Під географічним аглядом панує аналогія між Триполісом а Альжіром, бо сі оба краї відділяє від Франції і Італії вузький пояс Середземного моря. Туніс находить ся ближше полудневого ципля Італії чим Триполіс. Однак Франція, посідаючи більше експанзивної сили, як Італія, а притім багатша від неї, зуміла заняти его вчасніше мимю протесту Італійців. Чим може стати для Італії Триполіс, видно вже з сего, що коли ціла італійська держава, разом а Сицилією і Сардинією числить 286.589 квадратних кілометрів, простір Триполісу вносіть 799.000 квадр. кілоом., отже майже три рази тільки, що італійське королівство. За те під оглядом населення представляють ся відносно відворотно; коли Італія має поверх 32 мільйони мешканців і надмір їх шукає зарібків за океаном, Триполіс числить лише мільон людей, а его величезні майже безлюдні простори чекають ще дотепер на кольові-затурів.

Міста Триполісу замешкують Турки, Маври і Жиди. В горах живуть Кабілі, в пустині — Араби. Головні артикули вивозу становлять пера сгруса, слоновя кість, сенесові листя, сафьяни, гума і в малій кількості золото, а майже всі рукодільні вироби сироваджують сюди з Європи. Сей білясє инакше буде представляти ся, коли Триполіс найде ся в руках культурної держави. Перед сим Триполіс був краєм ленним турецької держави, що підлягав анархістичному деспотизмови турецьких яничарів, котрі з поміж своїх офіцерів вибрали правителя, що носить титул дєя, але від року 1835 становить турецький вілайет. Головне місто Триполіс, по турецьки Тарабіліс, числить около 40.000 мешканців і посідає старинні укріплення. Є оно резиденцією генерального губернатора, а під аглядом торговельним становить важну точку, з огляду на каравани, що привозять ту на продажі вироби африканських племен і забирають звідси в глибину Африки європейські товари.

— **Подорожні цін пива.** Наслідком ухвали осередного Союзу австрійських броварних стоваришень бровари цілої Австрії підносять з днем 1. жовтня цїну пива о 2 корони на гектолітрі. Броварники обявляють се обставиною, що ся підвижка буде першою підвижкою від кількнайцятьох років. Все дорожє, чомуж би і пиво не мало подорожїти — думають броварники. Пайліпшою відповідю на претенсії капіталістів була як алкогольна абстиненція; она здоровлю не лише не шкодить, а протівне помагє.

— **Дрібні вісти.** В підльвівскім лісі, що належить до властителя дібр п. Кшечуновича, найдено перед кількома днями тіло 15-літної дівчини, Катерини Мельник в Підлісок малих коло Львова. На тілі знати слїди насильства. В тій справі веде ся слїдство. — Оноді рано відбула ся судово-лікарська обдукція тіла убитого в часі забави в домі ветеранів, при ул. Захоронок, Антона Васічківського. Безпо-

средню причиною его смерти був вплив крови, потрясєня та стовченє мозку. Череп у него заломав ся в кількох місцях. Поліція увязнила вже кілька осіб підозрілих о убате Васічківського. — Під замітом обманства на чверть мільона корон увязнено у Львові директора одной фірми, Ізидора Магзамера.

Оповіді.

— **Театральна вистава** народної драми в 5 діях зі співами і танцями Старидкого „Ой не ходи Грицю“ в неділю дня 1. жовтня с. р. в салі „Сокола“ Руска 20 силами читальні „Просвіта на Жовківскім передмістї. Почтова музика. Цїна місць звичайні. Початок о год. 7. вечером.

— **Ветеринарний курс для селян.** Заходами львівської Філії тов-а „Сільскій Господар“ відбуде ся у Львові п'ятиденний курс ветеринарний під проводом ц. к. старшого повітового ветеринара п. Білківського. Курс розпочне ся в неділю дня 1. жовтня с. р. о 5. год. по полудни в будинку гр.-кат. семінарії духовної при ул. Коперника ч. 36, а скінчить ся в четвєр рано дня 5. жовтня с. р. В програмі курсу входять крім викладів з обсягу ветеринарії і приписів ветеринарних також виклади про організацію спілок для збуту худоби, спілок асекурації худоби та спілок молочарських. Курс буде безплатний а при тім учасники одержать безплатно приміщенє в духовній семінарії, де можуть також дістати харч за цїну 2'40 К денно. До уладженя такого курсу приневолили Філію хочби теверніши заразливі хвороби у безрог та рогатої худоби, супроти яких наші селяни суть безрадні, бо не розуміючи ваги сих пошестий не тільки що не знають, як собі порадити, але ще через неосторожність наносять страти другим, а в додатку через незнанє приписів ветеринарних часто наражають ся на діймаючі кари зі сторони властей. З огляду на се числимо на як найчисленнішу участь наших членів в сїм курсі, до чого зі своєї сторони звизаємо їх дуже горячо в їх власнім інтересі. Зголошеня на сей курс належить прислати найдалше до суботи дня 30. вересня с. р. на адресу Тов-а „Сільскій Господар“ у Львові, ул. Академічна ч. 26. на руки п. С. Магяляса. З Виділ Філії Тов-а „Сільскій Господар“ у Львові. — *О. Володимир Лаврський* голова, *Михайло Гуряньскій* секретар.

— **Кваліфікаційні іспити** на учителів народних шкїл зачинають ся дня 3. падолиста перед іспитовою комісією у Львові. Речинець вношеня подань до дня 20. жовтня.

— **Конкурс.** Товариство взаїмних обезпечєнь „Дністер“ у Львові розписує отсим конкурсом на одну стипендію іменн бл. п. д. р. Ярослава Кулачківського в річній квоті 1200 К на рік 1912. О сю стипендію можуть убігати ся укїнчені слухачі універс. (з виділу правного або філософічного), та укїнчені студенти політехніки або висшої школи торговельної, які зобовязуть ся посьвятити ся практичній праці при одній з руських економічних інституцій або організації і в тій цілі хочуть поза границями краю набути практичного фахового образованя в обсягу асекурації, банковости або кооперації. До просьби о наданє сеї стипендії треба долучити: 1) метрику родженя, 2) свідочтво зрілости школи середної, 3) свідочтво укїнченя висшої школи (абсолюторію), 4) опис житя і заяву, яким фаховим студієм хоче петент посьвятити ся і де наміряє їх відбути. Дотичні просьби належить вносити найпізнійше до дня 16. жовтня 1911. р. на адресу: Дирекція Тов-а взаїмних обезпечєнь „Дністер“ у Львові, ул. Руска ч. 20. Львів, 28 вересня 1911. — *Дирекція Тов-а взаїмних обезпечєнь „Дністер“.*

Посмертні оповістки.

Іван Бобнів, студент прав, проживши 22 літ упокоїв ся 26. с. м. в селі Туркотині, перемішлянського повіту. Про покійника пишуть нам з кругів его товаришів: Здоровим та кріпким віддавав его батько перед 10 літми до гімназії у Львові. Найкрасіші мрії про будучину сина плакав старенький селянин, і дійсно, весь час гімназійальних студий та через два роки побуту на університеті відзначав ся бл. п. Іван солідністю та працювотостю; любив его настоятелі, любив і товариші. В ріднім селі і цілїм повіті був знаний з як найліпших прикмет, всі на-

дїяли ся побачити в нїм свідомого, трудячого горожанина. Тимчасом невідрадні обставини матеріальні запрягли его в ярмо важкої праці, котрою мусїв добувати собі щоденний прожиток. Мусїв глядіти бюрової праці і она надломла молоде здоровлє. У него вивязала ся грудна недуга, що невідповідно лічена за ддя недостачі гроша ударила на мозок і спричинила смерть. Похорони, що відбули ся 28. с. м. в Туркотині, були видимим знаком хлопської трагедії.

Найкрасіші надії старого селянина розвіяла холодна смерть. Мимю робучого дня зібралось мало не ціле село пращати бл. п. Івана, ко був їх правдивою гордоцією. В похороні взяли участь три сьвященники з околиці: о. радник Зубрицький з Яхторова, о. ради. Стоцький з Курович та о. Панасюк з Станимира. Було також учительство місцевє і з околиці та кількох товаришів. Над домовиною перший попрощав помершого п. Стефан Біляк, студ. прав, зі Львова. Пращанє навіяне редігійним та патріотичним почуваннями зворушило глибоко серця присутних. Іменем народної організації перемішлянського повіта пращав п. Герчанівскій з Станимира. Ревні також були слова місцевого учителя п. Крєтова, що пращав іменем громади Туркотин. На концє промовив зворушаючими словами о. Панасюк і подякував усім присутним за останну прислугу віддану передчасно по мершому молодцеві. В. в. п.!

Наука, умілість і письменство.

— **Про український стиль** містить статю кївська „Рада“ з нагоди будови народних шкїл в тім стилі. Годить ся і нашим шкільним комітетам звернути бачність на ту справу, тому дещо із „Ради“ позволюмо собі навести:

„Коли в лохвицькому земстві обміркувала ся справа шкільного будівництва в повіті, то земці виявили похвальне бажанє внести в се діло щось нове, нешаблонове, оригівальне й прекрасне. Хтось випадково подав думку, що більш усього відповідав би сьому завданю український стиль. Дехто з гласних вступив в суперечку, кажучи, що українського стилю нема, що се видумка тільки і що навіть така будівля буде не економіна. Але більшість шкільної земської комісії постановила будувати школи в українскім стилі.

„Для сього були взяті деякі зразки з старої української церкви в Ромні, деякі з будинку Полтавського губернского земства. Дещо, здає ся, взято з старого будинку не біжчика Галагана в селі Лебединцях, прилуцького повіту. По всім зібраним матеріялам зложили проєкт шкїл. Стало видко, що й справді школи в українскім стилі повинні бути дуже гарними. Але все таки на початок порішили збудувати на пробу тільки 2 школи: в селі Млинах та Голїнці. Особливо варто було збудувати таку школу в Млинах, бо через се село йде дорога на обидві залізничні стації — Юсківці та Піски. Звичайно ся школа більш усього знайомилаб людність з українским стилем. Веї школи постановлено було будувати господарским засобом, себто таким, що коштує дешевше. Таким чином деякі особливости українського стилю, якіб вимагали трохи більших видатків, покрились би тими коштами, які збереглиб ся дякуючи економії в будівлі.

„З осеня минулого року почала ся будівля шкїл в висше згаданих селах — Млинах і Голїнці. А по весні сего року можна вже було бачити, наскільки сей стиль в дійсности відповідає сучасним художнім вимогам. І справді, будинки були дуже гарні. Особливо приваблювала погляд башта — висока двоверхова, з довгими вузькими вікнами. Після сього почали по такому проєкті будувати ще 22 школи по селах лохвицького повіту. Між иншим одно-комплектів і дво-комплектів будувались з одною баштою, а три-комплектів з двома. Усього будують 24 школи з них — одно-комплектів 4, 2-комплектів 13, трикомплектів 7. Видатки на однокомплектіву школу покладали 6000 карб., на 2-компл. 9000 карб.

„Так стояла уся справа до останного часу. Але тепер в двох попередних школах будівлю майже закінчено. На майбутній рік думають обкласти їх цеглою і таким чином школи будуть зовсім готові.“

Чим визначає ся український стиль? Про се пише автор статі в „Раді“: „Але, придивляючись, до старих будинків та деяких нових в українскім стилі, можна помітити

одно. На кождім будинку ви знайдете українську орнаментіку — буде она в різьбі на дверях, лутках, буде она в невеликих фарбованих орнаментах на стїнах, або висічених на камені. Може і справді дуже гарно і легко булб просту орнаментіку висікти на цегляній будівлі. Аджеж кождий сталь витворював ся таким чином, пристосовуючи старі художні елементи до сучасних форм. Звичайно, що і в давнїм разі що небуд можна булб зробити нового. Скільки краси придають сі дуже прості орнаменти, можна уже бачити на тих будинках, які у нас або збереглись від старовини, або які недавно збудовано. Взяти хоч би будинок Полтавського губернского земства. Чим він приваблює людність навіть зя кордону, як не своєю надзвичайною характерною для нашого стилю орнаментікою? Чого таке гарне естетичне почутє переживаєте в багатьох орнаментах кольорах тожотак будинку? Правда, ся орнаментіка дуже дорого коштує. І не під силу повітовому земству тратити великі кошти на чисто-художній бік будівлі. Але можна булб скористуватись в такім разі простішими формами.

„Мені прийшлося бути в старім Галаганськїм будинку в селі Лебединцях, прилуцького повіту. Ставив собі сей невеличкий будинок старий Галаган — „любитель родної старини“. І от же й досі стоїть собі невідомий самотний старенький будинок, з зовнішнього боку схожий на гарну, чепурнєнку хату. Але коли ви увїдете в середину, скільки там побачите якоїсь невимовної краси, яку розлита в отій просторій, немудрій різьбі на дверях, стільцях, вікнах, на столі або канапі. На жаль будинок сей і досі мало відомий широкому кругови. В Роменській церкві теж саме ще й досі зберіглась орнаментіка.

„Все се, як найбільш свідчить, що орнаментіка на українскім будинку є найхарактернішою ознакою українського стилю. Віднімїть її і будинок зробить ся сірим і загубить свою першу стільність-художність.

„Инше діло, який орнамент прикласти до будівлі. Думаєм, що се цілком залежить від того, які кошти мають покласти в сю справу. Коли сей орнамент буде і простий і разом з тим досить художній в своїй простоті, то се як найкраще відповідатимє завданям розвитку української архітектури“.

Телеграми

з дня 29. вересня.

Царгород (ТКБ). Представник Італії зявив ся вчера о 2. по полудни у Порті і вручив в великому везиріві ultimatum, яке великий везир прийняв з немалим збентеженєм і пішов сейчас на міністеріальну нараду.

Рим (ТКБ). Міністер заграничних справ Ді Сан Джуліано вислав в ночи з 26. на 27. с. м. до італійського представника в Царгороді де Мартіно отсю депешу, про якої зміст відомив також турецького представника в Римі:

Від кількох літ італійське правительство все підчеркувало, щоби Вис. Порта упорядкувала занедбані відносини в Триполісі і Киренаїці, бо сі області повинні йти в таких самих постах, які вже здійснили ся в інших частях північної Африки. Такі зміни в загальнім поступі цивілізації мають для Італії жєзненє і першорядне значінє, з причини малого віддаленя сих країв від італійських берегів. Мимю сего, що італійське правительство було все в ріжних справах, а що найбільше в останних часах льоляне супроти турецького правительства, мимю уміркованя і серпеливости, яких докази давало італ. правительство, не тільки не зрозуміли его намірів до Триполісу, але що гірше, всякі підприємства Італії на сих областях, стрічали систематичний, завзятий опір. А коли цісарське правительство дало в сей спосіб доказ тривалої ворожнечі проти правного поступованя Італії в Триполісі і Киренаїці запропонувало в останнім часі через „demarche“ італійському правительству таке порозумінє, що заявляли готовість привнаня всіх господарчих уступків, які дадуть ся погодити з достоїнством і інтересами Туреччини. Італійське правительство однак думає, що не може в сій хвилі йти в такі договори, яких безуспішність висказали минувші досвіді, які далеко є від сего, щоби давали запоруку на будучину — протівно, можуть тільки вчинити постійну основу до суперечок і конфліктів.

З другої сторони, звітя, які надїшли до італійського правительства від консулярних агентів в Триполісі і Киренаїці, представляють положенє яко дуже гірше з причини агітації, викликаної там проти Італійців, очевидно офіцерами і иншими органами властей. Ся агітація є безпосередно небезпечна не тільки для італійських горожан, але і для чужих горожан всіх народностей, які зовсім оправдано є обурені і занепокоєні про свою безпеку і почали опускати Триполіс і переносити ся на кораблі.

Привід війська до Триполіу — розпорядок на якого поважні наслідки італійське правительство вже попередньо звертало увагу отоманського правительства — причиняє ся до заострення положення і накладає на італійське правительство виразний і безумовний обов'язок протидіяти небезпеці, яка відси виходить. А що тепер італійське правительство бачить себе призвоненим дбати про оборону свого достойнства і своїх інтересів, постановило приступити до військової окупації Триполіу і Киренайки.

Се єдине розв'язане, на яке Італія може погодити ся, бо італійське правительство сподіває ся, що Вис. Порта видасть відповідний наказ, щоби сей розпорядок зі сторони теперішніх представників Туреччини не стрінув на ніякий опір, а також, щоби дальші розпорядки, які будуть кінечним наслідком тамтого, можна було без труднощі перевести. Але щоби вийшло відси урегульоване стану річи, треба буде дальших умов межи обома правительствами.

Королівський амбасадор в Царгороді одержав наказ, щоби зажадав від отоманського правительства сейчас відповіді в сій справі протягом 24 годин від речинця вручення сего акту Порті; з протинним випадком італійське правительство буде себе бачити зневоленним приступити до безпосереднього переведення розпорядків, що мають на цілі зав'язувати окупації.

Прошу додати, що відповідь Порті у вище сказанім 24-годинним речинці має бути подана до відомости рівнож за посередництвом турецького амбасадора в Римі.

Ді Сан Джуліано.

Царгород (ТКБ). Міністерияльна рада на раджувала ся над відповіддю для Італії. Як зачувати, Порта заявить готовість узгодження господарських інтересів Італії в Триполісі, однак не може пристати на окупацію. Порта має намір відкинути ся до льояльності Італії і великодержав.

Париж. Дійшла тут чутка, що дві італійські дивізії панцирників знаходять ся на триполітанських водах. За собою мають транспортну флоту. На перевозових зароплавах наводять ся 30 до 40 тисяч людей. Военні італійські кораблі стережуть триполітанських берегів, щоби евентуально відіяти Туреччині довіз. Включеною є річею, щоби Туреччина вислала свою флоту, яка зовсім не є здібна до боротьби з італійською.

Царгород (ТКБ). По інформації міністерства внутршних справ, корабель „Дерна“, який прибув до пристані в Триполісі, був весь час сліджений военними італійськими кораблями з віддалі 30 морських миль. Італійські кораблі піділили до Триполісу на віддає 8 миль.

Лондон „Daily Telegraph“ доносить, що турецький уряд заграничних справ просив Англію о позволені перевести війська Єгиптом; є однак сумнів, чи Англія на се згодить ся.

Париж. (ТКБ). Добре поінформовані круги уважають виключеною річею, щоби тепер Італія зрелка ся окупації Триполіса.

Царгород. (ТКБ). Турецьку флоту завізвано, щоби згромадила ся з можливим поспіхом в Царгороді.

Лондон. (ТКБ). Равнісні дневники доносять, що окупація Триполісу Італійцями є постановлена, хочби не мала наступити за згодою Туреччини.

Царгород (ТКБ). Італійський корабель „Gallilei“, який мав відійти з пристані до Шрено, щоби привести нового амбасадора, одержав наказ їхати до Теренту, що означає опівнене приїзду амбасадора, що мав бути на 7. жовтня.

Солунь (ТКБ). З нагоди свята бейраму зібрали ся Арнавти в однім домі на п'ятиці і відпрожували ся молодотуркам, прозваючи їх, конституцією і султана. Поліція увязнила найбільших крикунів, але населене не допустило до відвезення їх до в'язниці. Завізвано війско і пришло до великої бійки. Один жандарм убитий, один поручник і один воляк ранений; кілька осіб увязнено. Власті старають ся при помочи магометанського духовенства вплинути на успокоєне населеня.

Солунь. (ТКБ). Як зачувати, межи болгарско-македонським, а альбанським комітетом наступило повне порозумінє. Ожидати треба спільної акції.

Тегеран. (Б. Райт.). Бувшого шаха заповнив Адин Магомед близько Астрабаду разом з 400 перськими і російськими Туркменами і велів его убити.

Всячина.

— Пси сторожами Лювру. Крадіж знаменитого обряду Леонарда да Вінчі „Джіоконда“ із музею у Люврі заставила французьке правительство застановити ся над поліпшенем способів охорони музею перед злодіями. Сторожі люди показали ся не вповні придатними до сеї цілі, бо не відзначають ся ні запопадливостію, ні неутомимостію. Нагадали собі проте Французи про старого приятеля чоловіка, про пса, котрий від непамятних вже часів займає

ся охороною людського майна по селах і містечках. Більші міста довго легковажили при слугу псів. Та ось тепер наступає реабілітація сих вірних сторожів. Двох псів чорного „джока“ і білого „мільорда“ поставлено тепер на службу для охорони музею в Люврі перед злодіями і грабіжниками. Їх тресують спеціяльно для нападу на всіх тих, що виходять з музею з яким небудь звітком або клунком. Міністер штук красних у Франції надів ся, що поступенно заведе „собачу“ охорону і в інших музеях Парижа. Годить ся замітити, що французька поліція є тої гадки, що злодії Джіоконди є під сию пору заняті виготовлюванем копій з сего обряду і надаванем копіям вигляду старини. Після того будуть продавати багатим колекціонерам ті копії, при кожній нагоді впеваючи під великим секретом, що предкляданий образ є правдивою „Джіокондою“, скраденою в Люврі. Поліція Парижа пересвідчена, що для такого рода „махінацій“ єстєвє ціла ватага злодіїв.

— Нова машина Лятама. Славний французький летун Лятама виступив сими днями в Парижі зі своїм новим приладом до літання, котрий має під кожним зглядом перевищати всі дотеперішні подібні прилади. Передовсім є він від них значно більший. Довжина его вносить 159 м., площа крил 56 м², довжина машини з кермою 11'5 м., вага самої машини 850 кгр., а разом з усіма приладами до літання 125' кгр. Головною ціхою того літака є се, що при его будові ужито лише малу скількість дроту, в наслідок чого не треба боятись катастрофи з причини перервання дроту. Машина Лятама визначає ся еще тим, що замість дотеперішних двох пневматичних коліс на переді, має під сподом металеву конструкцію, до котрої є прикріплені зубаті колеса.

— Нова форма листовної переписи. В міру розвитку руху і виміни міжнародної переписи являє ся потреба введеня нового посереднього способу порозуміння між телеграфом і авіаційним, зглядно експресовим листом. Телеграма є за дорога і мусть бути ядерна, тому не можна уживати єї при обширніших виснаженях і переписах, натомість лист, хочби й експресовий, вимагає при найбільшій поспіху що найменше кілька день на відповідь. Отже у Франції винайдено новий, посередній і дуже практичний спосіб поспішних переписок, при помочи т. зв. листової телеграми. Надаєць пише звичайний лист і віддає его в телеграфічний уряді. Сей лист надає уряд телеграфічно, але в нічних годинах підчас котрих є менший рух і урядники є в можности такі листи перетелеграфувати. Такий лист доручують адресатови ранішню поштою, навіть в найдальших краях. Листова телеграма є вельми дешева, бо слово коштує всего 1 сантіма. Серед наших умовин могли би бути послані такі листові телеграми лише до тих урядів, котрі є отворені цілу ніч. Сяк — чи так заведене листових телеграм було би значним удодігненем для публіки. Про розвиток руху листових телеграм у Франції засвідчують слідуєчі числа з оставних півтора літ: місячно надають близько 15.000 листових телеграм пересічно о 50 словах. Торговельні палати в Німеччині вносили меморіал до державного поштового уряду з домаганем впровадження листових телеграм.

Господарські і торговельні вісти.

Комунікат Краєвого Союза для збуту худоби з торгу на безроги у Відні, дня 26. вересня 1911.

Загальний згін вносив 190,39 штук. З того доставлено з Галичини 9.214 шт.

Ціни: Примі: Безроги галицькі, молоді, легкі, 116—120 „ „ тяжкі і товсті 120—126 „ „ середні і гірші 96—112 „ „ старі і вибраквані 88—104

Тенденція: Згін сего тижня був о 3034 молодих безрог менший, за те о 1204 товстив більший, чим попереднього тижня. Взагалі спали ціни на молодик безрогах о 2—4 с, на товстих о 2—3 с, на середних сортах 3—4 сот.

Спідки привалєжні до „Краєвого Союза для збуту худоби“ доставили 1.284 штук на 3.317 штук, проданих через Хліборобську Агенцію для продажу худоби.

Найприступніші оферти.

Артистична переплеття книжок

Львів, Ринок 10 дім тов. „Просвіта“

приймає в переплет: всякого рода наклади.

Книги торговельні і бюрові. Книги церковні, Євангелія. Книги бібліотечні і т. п.

Сталим відборцям і братством церковним уділяє кредиту.

З нагоди столітних роковин уродин Маркіяна Шашкевича вказує Заряд канцелярії Товариства „Просвіта“ на отєї брошури і книжки, що надають ся на відчити про Маркіяна і до масового ширеня.

1. Столітє уродин Маркіяна Шашкевича, написав др. Ів. Брик „Просвітні листки“ ч 33, ціна 10 сот.

Горячо поручаємо сю брошуру незвичайно дешево а написану живо, приступно і ясно. Книжочка висвітлює часи до Маркіяна Шашкевича, світогляд Маркіяна і его бажаня, его праця і заслуги, Русалка Дністрова.

2. Маркіян Шашкевич (з портретом), („Просвітні листки“ ч. 16.) Зміст: коротенька житєпись, 2) З віршів М. Шашкевича: Підлісьє. Над Бугом, З округків, Думка, Дністрованка. Ціна 6 сот.

3. „Руска Письменність“ т. III: Твори Маркіяна Шашкевича. Ціна в звичайній оправі 1 К 60 сот. в гарній оправі 2 К.

Книжки єї висилає ся по надісланю гроший і поштової оплати. При замовленях понад 20 К оплачуємо пошту самі. Комісантам значний рабат. Замовленя слати на адресу: Канцелярія Товариства „Просвіта“ у Львові, ринок ч. 10.

Просимо вписувати ся в члени стоваришеня „Спілка продукційна“, щоби уможливити введенє его в житє. Стоваришенє витичило собі таку ціль: Купувати сирі продукти, тії переробляти і яко свій виріб продавати, удержувати склади з сирими продуктами і з своїми виробами в цілі користного їх збуваня; — закладати фабрики для перерібки сирих продуктів і матеріялів; — засновувати спілки продукційні і т. п. — Один уділ вносить К 100 —, вписове К5 — Гроші належить посилати на адресу „Народна Торговля“ у Львові на книжочку вкладкову ч. 4000. Статут і заяви приступленя на жаданє висилає Дирекція.

Розклад їзди залізниць у Львові.

Відїзд.					Головний дворець.					Приїзд.				
рано	перед пол.	по пол.	вечер	вночі	рано	перед пол.	по пол.	вечер	ночі	рано	перед пол.	по пол.	вечер	ночі
3:40	8:22*	2:45*	6:05	11:10	5:50	9:00*	2:00*	5:48	9:50	7:01	11:35	1:55*	5:16	10:13
—	8:45	2:30*	7:00*	12:35*	7:30	10:15	1:30*	8:25*	2:22*	—	7:49*	—	8:16	—
—	—	5:46	—	—	—	—	—	7:15	—	—	—	—	8:52	—
—	—	3:50	—	—	—	—	1:10	5:40	—	—	—	—	9:27	—
6:15	10:40	2:18*	8:46	11:13	7:20	11:55	2:10*	—	10:30	—	10:54	6:24	9:57	12:00*
6:01	—	2:35	8:38*	—	—	8:08*	—	10:10	—	—	—	6:11	9:57	—
—	9:15*	2:20*	—	10:48	8:05	—	2:05*	—	9:34	—	—	—	—	—
—	—	9:37	—	2:50*	—	—	5:52	6:26*	12:05*	—	—	—	—	—
—	—	3:05	—	—	—	—	10:25	—	—	—	—	—	—	—
6:00	10:02B	1:45	6:50	11:25	5:45	—	—	—	—	—	—	—	—	—
7:30	10:02B	1:45	6:50	—	7:28	11:40	6:45	10:19B	11:00	—	—	—	—	—
7:30	10:02B	1:45	6:50	—	7:28	11:40	4:25	10:19B	11:00	—	—	—	—	—
6:35	9:05	3:40	—	10:40	7:28	—	4:25	6:45	10:1B	—	—	—	—	—
6:35	9:05	2:15A	3:40	10:40	8:00	9:58	1:40	9:00	—	—	—	—	—	—
7:35	9:05	—	3:40	—	8:0	9:58	1:40	9:00	12:45B	—	—	—	—	—
7:35	—	2:28	7:49	—	—	9:58	1:40	9:00	—	—	—	—	—	—
7:35	—	2:28	—	11:35B	7:33	—	1:26	8:00	—	—	—	—	—	—
7:35	—	2:28	7:49	—	—	—	1:26	8:00	—	—	—	—	—	—
6:06	10:05Г	12:30Г	4:18Г	8:20A	7:33	8:3Г	1:26	5:18Г	9:35A	—	—	—	—	—
7:22	—	2:50Г	6:31Г	—	7:33	11:05Г	1:46Г	7:45Г	—	—	—	—	—	—
7:35	—	2:28	7:49	11:35B	—	—	3:48Г	8:00	—	—	—	—	—	—
8:20	10:25Г	1:35B	3:05Г	6:00	8:15	1:11Г	4:30	9:25Г	10:00B	—	—	—	—	—
8:20	—	—	6:16	—	8:15	—	4:30	—	—	—	—	—	—	—
5:18	—	—	6:16	—	—	11:15	—	10:20	—	—	—	—	—	—
5:58	—	—	6:16	—	—	11:15	—	10:20	12:16K	—	—	—	—	—
7:50	—	2:50	—	—	—	10:04	—	6:30	—	—	—	—	—	—
Відїзд.					Підзамче.					Приїзд.				
6:30	11:01	2:33	9:09	11:33	6:30	11:35	1:55*	5:16	10:13	7:01	11:35	1:55*	5:16	10:13
—	—	2:52	8:51*	—	—	7:49*	—	8:16	—	—	—	—	8:52	—
6:12	—	—	6:30	—	—	—	10:54	—	—	—	—	—	9:27	—
6:12	—	1:30	6:30	10:40K	—	7:26	10:54	6:24	9:27	—	—	—	9:57	—
8:12	—	—	5:38	—	—	9:42	—	6:11	—	—	—	—	—	—
Відїзд.					Личаків.					Приїзд.				
6:31	—	—	6:51	—	6:31	—	—	9:36	—	—	—	—	—	—
6:31	—	1:49	6:51	10:59	—	7:08	10:36	6:06	9:36	—	—	—	—	11:43K

* поспішний поїзд. поїзд поки що не їздить. А від 1/6 до 5/9. Б від 18/6 до 10/9 в неділі і рим.-кат. свята. В від 7/5 до 10/9 в неділі і рим.-кат. свята. Г від 1/6 до 31/8 щоденно. Д від 14/6 до 10/9 в неділі і рим.-кат. свята. Е лише в неділі. З від 1/6 до 30/9 щоденно. К в суботі і неділі. Л від 1/5 до 30/9 щоденно. Н від 1/6 до 31/8 в неділі і свята. П від 10/5 до 30/9 щоденно.